

ANKETA

V magazínovém čísle se věnujeme smíření a odpuštění, zeptali jsme se bratrů biskupů, jak oni vnímají tato citlivá téma:

- 1) Zažili jste někdy takový moment, kdy bylo odpustit druhému obzvlášť těžké? Jak jste se s tím „popasovali“?
- 2) V prostředí církevním i necírkevním si můžeme často všímat názorové polarizace. Máte nějaký svůj soukromý „recept“, jak dopomoci ke smíření lidí s výrazně odlišnými pohledy či názory?

prosbu, či by som mu nabudúce nepriniesol kúsok sacher torty. Viem, že sa to nesmie, je to porušenie väzenského poriadku, aj napriek tomu som kúsok torty priniesol. On ju počas mojej návštavy zjedol. Po 2 hodinách, po mojom odchode, som mal telefonát z väznice, že mladistvý, ktorému som splnil pranie, ma udal. Veľmi ma to nahnevalo, no napriek tomu som za ním chodil do väzenia ešte pol roka, až do vynesenia rozsudku. Musel som odpustiť, aj zabudnúť.

Juraj Jordán Dovala

2) Můj osobní recept je přestat se brát příliš vážně. Musí to ale udělatoba. Když to udělá jen jedna strana, k úplnému smíření nemůže dojít. My nejsme Bůh, tak se uvolněme a bude se nám žít lépe.

Juraj Jordán Dovala

Môžem trestať len do miery previnenia. Tento postoj bol prekonaný v kresťanskej tradícii, ktorá hovorí: „musíš odpustiť 77 krát“. Lahko sa to hovorí, ale horšie sa to realizuje.

Je dôležité si povedať, či ide o bežné odpuštenie hriechu, ktorý je bežnou ľudskou slabosťou. Je oveľa ďaľšie odpustiť hriechy proti ľudskosti. Neviem, neviem, ako by som odpúšťal, keby mi niekto zabil blízkeho počas holokaustu. Mal by som takú silu, aby som odpustil? Trest je niekedy výchovná forma. Trest nesmie byť pomstou! Odpustenie je neskutočne ľudské umenie. Zatiaľ mi nikto v živote neublížil do takej miery, aby som mal chut' sa mu pomstíť.

2) Pred 5 rokmi som bol pracovne vo väznici v Bohuniciach na návštěve u neplnoletého, násilného vraha. Počas dlhých rozhovorov tento mladý muž mal na mňa

1) Mám spoustu chyb, které druhým znepříjemňují život, proto jsem rád, když mé počinání lidé berou velkoryse. Motivuje mě to k tomu, abych druhým také odpouštěl. Odpuštění vnímam jako tu nejlepší a nejpřirozenější cestu k vnitřnímu klidu a míru, proto se mu často oddávám.

2) Můj osobní recept je přestat se brát příliš vážně. Musí to ale udělatoba. Když to udělá jen jedna strana, k úplnému smíření nemůže dojít. My nejsme Bůh, tak se uvolněme a bude se nám žít lépe.

Juraj Jordán Dovala

1) Teoreticky vzaté, ľudom najviac vyhovuje postoj Starého zákona: „Oko za oko, zub za zub.“ Tento výrok vymedzoval mieru ľudskej pomsty.

prosbu, či by som mu nabudúce nepriniesol kúsok sacher torty. Viem, že sa to nesmie, je to porušenie väzenského poriadku, aj napriek tomu som kúsok torty priniesol. On ju počas mojej návštavy zjedol. Po 2 hodinách, po mojom odchode, som mal telefonát z väznice, že mladistvý, ktorému som splnil pranie, ma udal. Veľmi ma to nahnevalo, no napriek tomu som za ním chodil do väzenia ešte pol roka, až do vynesenia rozsudku. Musel som odpustiť, aj zabudnúť.

Jan Hradil

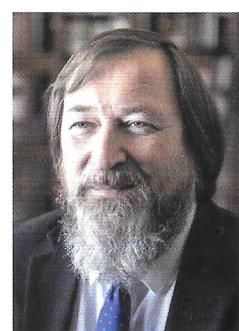
1) Pravdou je, že při náročnějších diskusích o křesťanských hodnotách, kdy nešlo o politické proklamacie či účelová vymezení proti oponentům, jsem vždy slyšel

o odpuštění. Ovšem i na příbězích Ezaua a Jákoba nebo Josefa a jeho bratrů vidíme, že sice došlo k aktu odpuštění, smíření, nicméně nejistota zůstala. Přijde mi to velmi realistické, protože v případech, kdy jde o flagrantní porušení slibů či dohod psaných i nepsaných, nebo dokonce o kriminální činy vůči blížním, minimálně pacchu' setrvává. A v případě, že si druzí ani nepřiznají, jak moc a čím vlastně ublížili, nevyznají své provinění, nelitují toho a nemoluví se, pak k odpuštění dojít může jen stěží. A ano, tyto momenty se mi také nevyhnuly, zápasím s tím, protože pocity křivdy a nespravedlnosti jen tak lehce nezmizí. Na druhou stranu zakouším, jak je hojivé, když mi má provinění druhý odpuštěl, zbytečně je nepřipomíná a nebabrá se v nich. I slovo o Božím soudu, Jeho milosti a lásce otevírá srdce odpuštění a jak sami uvádíte, pak není jen křesťanskou hodnotou, ale úhelným kamenem víry, dodávajúcim klid a pokoj.

2) Společnost rozděluje spousty věcí i víceméně banálních, někdy si lidé dokážou říci hodně nepřekněho a zkazit tak, co se dá. Dokonce znám z rodiny preventivní zákaz bavit se o politice :) Ani si netrou-

fám být arbitrem a moderuj opravdu radikální a nesmyslná vyjadření, jdoucí už „přes čáru“. Je to proto, že si vážím svobody i plurality názorů, ale také tím, že sám často nevím, jak to vlastně je, kde je pravda. Důležité jsou znalosti faktů, umění rozlišovat a odolat manipulacím, tedy ne jen argumentovat způsobem „jedna paní povídala“, nebo „četl jsem někde na internetu“. Ale je to náročné. O co se snažím, je, že i lidé s odlišnými pohledy zvu k jednomu stolu, jdu do rizika, že se to zvrne v hádku. Pak se stává, že i když svá odlišná stanoviska znají, pozvání ocení i tím, že zbytečně nezabíhají do extrémů a spíše se baví věcně. Využírám v dialogu pak může znamenat hlubší porozumění a radost, že jsme se sešli - a příště se chceme vidět zase.

Tomáš Chytíl

1) V takovém případě mi pomáhá kresťanská víra, která ve mně posiluje vědomí, že člověk má druhému odpuštět a nenést v sobě trvale zátež minulosti a neživit

v sobě stále pocity křivdy, i když je to nesnadné. Napomáhá tomu i časový odstup. Čas pomůže zbavovat se záporných pocitů vůči druhým, které postupně přece jen vyprchávají. Nečekat, až ten druhý za námi přijde s omluvou nebo přímo s prosbou o odpuštění, ale vést sám v sobě duchovní zápas, abychom se s negativními a hořkými zkušenostmi a pocity vyrovnavali. K řešení napomáhá i snaha předejít a vyvarovat se dalším konfrontačním situacím, kdy by se vzájemný negativní postoj jen prohloubil.

2) Prožíváme silně vyhrocené názorové rozdělení ve společnosti i v církvi, to je skutečnost, kterou nelze přehlížet a bagatelifizovat. Duchovní by neměl svými jednostrannými názory a aktivitami tuto polarizaci ještě více podporovat. Duchovní má vést ke smíření a napomáhat ke snaze hledat pochopení těch druhých.

Evangelium je pro všechny, nejen pro některé skupiny, které si my lidé vytváříme. Problémem je, když názorové rozdíly jsou prostoupeny zápornými emocemi vůči druhým a přerůstají v nesmiřitelnou nenávist. Vůči nenávisti se špatně věcně argumentuje. Pak je důležitá modlitba, aby nám Bůh v takové situaci pomohl.

Tomáš Butta

1) Mistr Jan Hus ve svém spisu O šesti bludech píše o svémocném a podsvémocném odpouštění.

Jak odpouští Bůh, církev a člověk, jak

církev nemůže přebírat kompetenci Boží. Naštěstí naše Církev československá husitská jde v Husových stopách. Nepřevzala „model“ římskokatolické teologie o církevním snímání hříchů. Hříchy každého z nás snímá jedině Bůh, člověk však musí projít procesem uvědomění si hříchu, litování, dojít až k rozhodnutí, že hřích nebude opakovat, a je-li proces opravdový, Bůh vidí do srdce člověka, pak přichází Boží sejmoutí hříchu. Ublíží-li nám někdo a o to více, když je to bratr nebo sestra v církvi, prožíváme velkou bolest, je nám to líto a to často ještě více, je-li to ten, komu jste třeba nedávno pomáhali, například i ve chvílích, když se navracel z putování po jiných církvích do církve naší. Při každé bohoslužbě mám před Zpřítomněním vloženou větu: "i těm, kteří nás nenávidí...", a tak přeji lidem, kteří stále působí rozkoly, rozbroje a hádky, kteří rozsévají nenávist, těm všem přeji lásku do jejich života, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání.

2) Ve většině zemí „západního světa“ dramaticky narostla názorová polarita. Roste nenávist tábora jedných proti druhým. Jako bychom ztratili lásku, otevřenosť k názorům druhého, jako bychom ztratili radost z demokracie, demokracii jako takovou. Většinově se jedni označují za sluníčkáře a zelenodealy, druži za xenofoby a rasisty. Kam jsme se dostali? Ap. Pavel říká, jen nemějte svobodu za prosazování sebe. Nám se stalo, že jedna skupina neslyší argumenty druhé, vyrostla nenávist a odsuzování. Prohráváme všichni. Můj

subjektivní recept na hádky, rozporu a rozhoky? Snažit se nalézt pro skupinu zastávající vyhrocený názor klíč, kterým by se otevřel prostor pro alespoň vyslyšení názoru druhé skupiny. Je-li však názor druhé skupiny útočný tak, že vede k deklasování lidskosti druhého, k odsudkům volajícím: na hranici s ním, pak je, řečeno s Masarykem, nutno sedlat, neboť tam, kde se ustupuje tyranii, byť v krásném balení, musí být postavena proti tyranům vozová hradba. Použiji ještě jeden obraz, tam, kde se muž a žena v rodině dohadují, křičí a nenávidí, je možná duchovní a terapeutická pomoc, kde však jeden či druhý fyzicky napadá toho druhého a bije i děti a hrozí trvalé ublížení na zdraví, je nutná fyzická izolace agresora a obrana a ochrana oběti. Důležité pro církev však je, aby výchovou dětí, mládeže i dospělých předcházela zrodu agresivních jedinců a nenávistních projevů a pracovala na budování Božího království na zemi připomínáním Ježíšova dvojího přikázání lásky, MILOVAT BOHA A MILOVAT DRUHÉHO JAKO SEBE SAMÉHO!

David Tonzar

1) Před jistým časem mi kdosi řekl: „Odpustit dokážu, ale zapomenout, ne!“ Odpustit a zapomenout jsou ale podle mého dvě spojité nádoby, u nichž platí, že nejde jen o nás a o to, co je nám

příjemné a vlastní. Samozřejmě, že jsem někdy byl v situaci, kdy bylo obtížné odpustit a zapomenout, ale ono stále je potřeba se učit lásce i odpovědnosti za druhé. Odpuštění, zahlazení je bezesporu křehký proces, v němž jsme naším Pánem vedeni. V Kristu nacházíme dar pokoje. V něm smíme čerpat z nadhledu a dopředu počítat s přirozenou sebestředností druhých a nebrat negativní dopad od druhých tak osobně. Popasovat se s křivdami je nutností, stejně jako je třeba věřit, že žádné zlo není věcné.

2) Tedy, ne že bych nebyl někdy plný nevyžádaných rad a pouček, ale dobré tuším, že musím v ordinaci receptů brzdit a sám jít víc příkladem. Vyslechnout v klidu druhou stranu, snažit se dívat na danou záležitost z jejího pohledu je základ. Stejně jako je potřeba udržet respekt ke každému

a jeho právo se mýlit. Jediné totiž, na čem se můžeme shodnout a být zcela všichni zajedno, je skutečnost všeobecné lidské slabosti, omezenosti a už zmíněné sebestřednosti. V tom jsme si bohužel všichni více či méně podobní. Věřit evangeliu znamená věřit lásce Boží a věřit v ozdravný proces odpuštění i mezi lidmi.

Pavel Pechanec

1) Odpustit je těžké vždy. Ježíš zvolil odpuštění ústředním tématem své praxe i modlitby. Je v DNA církve, aby se stávala místem smíření a odpuštění.

A tak vím jistě, že neexistuje v církvi člověk, který by se tomuto umění nemusel učit na konkrétních situacích. Co nám však brání, je naše ego a falešná identita. C. G. Jung hovoří dokonce o kolektivním egu a falešné identitě, kde je možné, že už nevnímáme člověka, ale zařadíme jej na jakýsi blacklist. Proto byla možná Osvětim nebo procesy v padesátých letech.

Naši věci není přivést druhého k lítosti, ale milovat jej v jeho celistvosti, která se nám bude jevit vždy jako rozporuplná a naplněná paradoxem.

Jistě, že i já jsem zažil chvíle, kdy bylo nebo je těžké odpuštít. A vždy, když je to opravdu komplikované, pomůže jedině společná modlitba. V té nejtěžší podobě je pak nutné uznat, že opravdové odpuštění (nejen na rovině myslí, ale i na rovině srdce), není možné bez Ježíše.

2) Perský básník Rúmí napsal, že za myšlenkami o dobrých a špatných věcech je místo a tam je možné se setkat. Názory jsou samy o sobě místem o dobrých a špatných věcech, kde však chybí osobní zkušenosť a prožitek opravdové lásky. Pokud prožijeme někdy v životě lásku a přátelství, pak už nikdy nebudeme v počtušení názory a odlišné pohledy stavět na piedestál. Mezi mými přáteli jsou lidé různých pohledů na svět a já se z toho ráduju. Protože je to mimo jiné odrazem přírody a stvoření. Bůh nestvořil jen moře a hory, ale také propasti, lesy a mírná údolí, pouště, a člověka v jeho kráse a svobodě. Bohu díky, že ČČSH staví své učení na Evangelii a svobodě svědomí. Z toho mám velikou radost. Je v tom naděje.

Filip Štojd